

CERDANYA: TOPONÍMIA PRINCIPAL

AJA: «villa Aginem» 941, «Aginum» 982, «villa Ageri» 1023?, «v. Aginis» 1027, «Age» 1100, s. XIII, XIV; «Agia» s. XIII, XIV, XV; «Aya» s. XIV, XV, XVII; «Aja» 1300, s. XVI, XVIII, XIX, XX; «Haja» s. XIV, s. XVI.

ALF: «Alfi» s. IX, «Alf» s. XII, XIII, XIV; «Alff» 1299, 1391; «Alph» s. XVI, XVII.

ALL: «Alli» s. IX, X; «villa Alli» 1011, «Al» 1018, 1261, 1312; «All» 1265, 1391, s. XVI, XVII, XVIII; «Ayll» 1476.

ALP: «Albi» s. IX, X, 1050; «villa Albii» 1043, 1069; «Alb» 1077, s. XII, XIII, XIV; «Alp» 1033, 1163, s. XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII.

ALTEJÓ: «Alteyo» 1260, 1359; mont «Dalteyo» 1329 (?).

ANÀS: V. NAS.

ANES (t. Prullans): «Annes» 950, 1012, 1017, 1122; «Anes» 1073, 1164, s. XIII, XIV.

ANGUSTRINA: «Angustrina» s. IX, X, XI, XII, XIV, XVI, XVII, XVIII; «Angostrina» 1011, s. XII, XIV, XVI, XVII.

ANS: «Hansi» s. IX, «Annes» 950, «Anns» 1063, «Ans» 1260, 1312, s. XVI, XVII.

ANSOVELL: «Anso» 835 (?), «Nonsuvelle» s. IX, «Nassobell» 1011, «Nansovel» 1277, «Ansovel» 1312, «Ensovell» 1553, 1632; «Ansovell» s. XVIII.

ARANSA o ARÀNSER: «Aransar» s. IX, «Aranser» 1011, 1312, s. XVII; «Aranser» 1391, «Arança» s. XVI, «Aransa» s. XVII, XVIII, XIX.

ANSOVELL: «Anso» 835 (?), «Nonsuvelle» s. IX, «Nassobell» 1011, «Nansovel» 1277, «Ansovel» 1312, «Ensovell» 1553, 1632; «Ansovell» s. XVIII.

ARANSA o ARÀNSER: «Aransar» s. IX, «Aranser» 1011, 1312, s. XVII; «Aranser» 1391, «Arança» s. XVI, «Aransa» s. XVII, XVIII, XIX.

ARAVÓ: «Araone» 958, 1011; «Arao» 1054, 1163; «Aravo» 1277, s. XVI, riera «de Aravone», «flumen Aravonis» s. XIII, «Arahó» s. XVI, «Arabor» s. XVIII.

ARDÒVOL: «Ardocale» 890, «Ardogal» 1013, «Ardogoll» s. XIII, «Ardèvol», «Ardovol» s. XVIII.

ARISTOT: «Arestothe» s. IX, «Arestuate» 898, «Arestot» 967, 1026, 1295, s. XIV; «Aristot» 1312, s. XV, XVI, XVII, XVIII.

ARSÈGUEL: «Arcegal» s. IX, 967, 1277, 1391; «Arcegal» 1010, «Arcegel» 1364; «Arsegel» 1463, «Arcegol» 1592, «Arseguel» «Arseguell» s. XVI, XVII, XVIII, XIX.

AVOL: «Avoldo» s. IX, «Avou» 1198, «Avol», «Avolt» s. XIII.

BAJANDA: «Baiamite» s. IX, «Baiande» s. IX, 1011; «Baianda» 1288, «Bayanda» 1359, «Bajanda» 1163, s. XVI, XVII.

BALTARGA: «Baltarga» 890, s. X, XI, XIII, XIV, XV, XVI, XVIII; «Valtarga» 1552, «Balltarga», «Valltarga» s. XVII, XVIII.

BAR: «kastro Bari», «castro Vari» 895, «Bar» 1010, 1040; s. XII, XIV, XV, XVI, XVIII.

BARGUJA: «Barguia» s. IX, «Berguya» 1312, «Barguya» 1391, «Barbuja» s. XX.

BASTANIST: «Bastanis» 1657.

BEDERS: «Biterris» s. IX, «Baders» 890, 1386; «Beders» 890, s. XI, XVIII; «Bedeirs» o «Bederrs» 983, 1312; «Veders» 1258, «Bederres» 1267, «Badés» s. XVI, XVIII.

BÉIXEC: «Bexabe» s. IX, «Bexab» s. XIII, «Bexech» s. XIII, XIV; «Bexach» s. XVIII.

BELLVER: «Belveder» 1163, 1255; «Bello videre» 1225, «Belveer» s. XIII, XIV; «Belveser», «Belvezer», s. XIII, XIV; «Bellver» 1243, 1374, s. XV, XVI, XVIII.

BELL-LLOC: «Belloc» 1260, s. XVI, XVIII; «Belloch» s. XIV, XVI, XVII; «Bellloch» 1649.

BELIU (t. Bellver): «Belis», «Belit» 890?, «Beliz», «Belik» 983; «Bellich» 1011.

BENA: «Bena» 1290, s. XVI, XVII, XVIII.

BOLLOSA (LA): «La Balosa» 1298, «Bolosa» 1299.

BOLQUERA: «rivo Bolchera» 876, «Bolcharia» 885, 898, «villare de Valcaria» 965, «villam Vulcariam» 982, 1011; «Volchere» 1168, «Bolchera» s. XIII, «Bolquera» s. XIV, XV, XVI, XVIII; «Les Bullqueres» 1166, «Bolqueras» s. XVII.

BOLVIR: «villa Bulver» 925, «villa Vulvetri» 937, «Volvir» 958, «Vulvir» 982, «v. Vulvirri» 1011, «Bolvir» 1037, s. XII, XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII; «Boluvi-rio» 1265, «Bulvir» 968, 985, 1312; «Vullbir» s. XVIII.

BOR: «Borre» s. IX, «Bor» 982, 1011, 1391, s. XVI, XVII, XVIII; «Borr» 1018, 1061, 1198, s. XIII, XIV; «Bort» 1312.

BRANGOLÍ o BRANGULÍ: «Villangoli» 1067, «Vilangoli» 1102, «Vilanuli», «Vilangoli» o «Vilanguli» s. XIII, XIV, XV; «Berengoli» s. XVI, «Brangoli» s. XVII.

BURG-MADAMA: 1815.

CABANERA (t. Talló): Sta. Maria «de Cabanaria» s. XII.

- CABORRIU: V. COBORRIU.
- CADÍ: «Cadino» 955, «monte Katino» 974, «Kadino» 1004, «Catino» 1021, «Cadi» 1098, s. XVIII; «portus de Cadino» 1265.
- CÁLDEGUES: «Kaldegas» s. IX, «Callegas» 1011, 1174; «Callegues» 1044, 1270; «Caldegues» 1260, s. XIV, XV, XVI; «Caldes» 1312, «Caldegas» s. XVII, XVIII.
- CALLASTRE: «Callastre» 1265, «Cayllastre» 1288, «Callastres» s. XVI, XVII; «Collestres» s. XVIII.
- CAMPCARDÓS: «Campcardos» 1243, 1297, s. XIV, XVII (de «card», i no de «quer»; com CARLIT infra).
- CANALS (t. de Pedra): «Canals» 1294.
- CARCOLZE: «Karchobite» s. IX, «Carcolde» 967, 996; «Carcobite» 1001, «Castro-novi de Carcolze» 1391.
- CARDILS: «Cardils» 1067, s. XIII; «Chardils», «Cardills» s. XIII.
- CARLIT: «Cardid» 1179, «Cardit», s. XIII, XIV, [de «card»].
- CASALOTS: «Casalons» 1568, «Casalots» s. XX.
- CASSANET: «Kacianeto» s. IX, XI.
- CAVA: «Cava» s. XIII, XIV, XVII, XVIII.
- CEDRET o SEDRET: «villa Settereto» 867; «Cedreto» 908, «Sedret» 1263, 1312; «Cedret» i «Çadret» 1312, «St. Pere de Cedret» 1318, 1553, s. XVIII.
- CEREJA: «Cereia» s. XI, XII, XIII; «Cerega» 1025, «Serega» 1121, 1151, «Sareya» 1553, s. XVII; «Sereja» 1589, s. XVIII; «Sareja» s. XVIII.
- COBORRIU o CABORRIU: «Caput rivi» 1123, «Caput rivo» 1137, 1148; «Caborriu» 1137, s. XIII, XIV, XVI; «Caboriu» 1163, «Caborrivo» 1198, s. XIII, XIV; «Caborrit» 1289, «Capderiu» i «Caburiu» 1312, «Cabariu» 1628, «Coboriu» i «Coborriu» s. XVIII.
- COLL DE JOU: «Collo de Jouo» 833, «Collum Jovis» 1024, «Col de Jou» 1337, «Coll de Jou» 1342, s. XV, XVI, XVIII.
- CORBA: «Corba» s. IX, 1035?, s. XIII. V. VILACORBA.
- CORTARIU: «Cartariu» 1290, «Quartariu» 1294.
- CORTÀS: «Cortalz» s. IX, «Cortals» 1105, «Cortaucz» 1260, «Cortalls» 1271, «Cortatz» 1391, «Cortaz» 1330, «Cortàs» s. XVI, XVII, XVIII.
- CORTVASSILL: «Corvasill» «Cortvasil» 1121, 1129, 1243; «Chortvasill» 1260, «Cortvassil» 1297, «Corbasill» s. XVIII. (Al s. XIII existeix el cognom «Basil», «Vasil» a la comarca).
- CRUELLES: «Closellos» 1011, «Crosels» 1094?, «Croells» s. XV, «Cruells» s. XVI, XVIII.

DARNACOLLETA (= Sta. Llogaia): «Darnacollecta» s. IX, «Sanctae Leocadiae de Darna Collecta» 1163.

DAS: «villa Adatio» 966, «villa de Adaz» 966, 983; «v. Adacio» 1011, «Adas» 1163, 1284, s. XIV; «Adaç» 1267, 1312, 1449; «Adatz» 1391, «Das» s. XV, XVI, XVII, XVIII.

DORRES: «Etorres» 891, «Edors» 1011, 1025, 1072; «Edorres» 1030, 1163, s. XIII; «Dorrs» 1312, «Dorres» s. XIV, XVI; «Dorras» s. XVII, XVIII.

ÈGUET o ÈGAT: «Egadde», «Egad» s. IX, «Egat» 1011, 1260, s. XVIII; «villa «Egade» 1013, «Egued» 1163, 1265; «Eguet» s. XIII, XIV, XVI.

EINA: «Esna» s. X, XI, XII; «Ejena», «Eina» 1177, «Ena» 1270, 1391; «Eyna» s. XIII, XIV, XVI, XVIII; «Ayna» 1312.

ÈLLER: «Ellar» s. IX, 1018; «villa Elar» 1003, «Eler» 1183, s. XIII, 1312; «Eller» 1391, s. XVI, XVII; «Ella» s. XVIII.

ENVALLS: «alodem den Evall» 1011, «Envals» s. XIII, «Envalls» 1391.

ENVEIG: «Evegi» s. IX, «villa Envege» 930, «villa Evege» 949, «Envegio» 958, «villa Evegi», «Alode de Eveig» 1034, «Enveg» s. XI, XII, XIII, XIV; «Enveig» s. X, XI, XII, XVI, XVIII; «Enveix» 1596. ○

ER o ERR: «Ezerre» s. IX, X; «Ezer» 1011, «Herr» 1086, «Ederr» s. XI, XII; «Ezerr» s. XII, «Eherr» 1265, «Err» s. XIII, XIV, XVI, XVII; «Er» 1260, s. XVI, XVIII.

ESCADARS: «Escadars» 1242, s. XVIII, XIX; «Des Cadartz» 1308, «Scadars» s. XVI, XVII.

ESCALDES (LES): «ipsas Kallas» 953 (?), «Caldeles» 1025, «Ses Caldes», «Les Caldes» s. XVI, XVII; «Escaldas», «Escaldes» 1660.

ESCÀS: «in Escase» 964? «Escas» 1098, 1288.

ESCONSA: 1290; «Escossa» 1024 (?). («Esconcia» és antropònim a la Plana de Vic el 912, o abans).

ESTACA (PUIG D'): «podio de Estachis» 1219.

ESTANA: «Estana» s. XVIII, XX.

ESTAÏJA (RIU) (t. de Llívia).

ESTAVAR: «Stavar» s. IX, XII, XIII, XVI; «Estavar» 1011, 1094, s. XII, XIV, XVII, XVIII; «Stavario» 1391, «Estevar», «Stevar» s. XVI.

ESTÈGAL i ESTEGALELLA: «Stegale» i «Stagalel» 899, «villa Stegalis» s. X, «Estegalela» 1281, «Stegall» s. XV. (És Ripollès).

ESTOLL: «Estolle» s. IX, «villa Estullo» 913, «Estol» 983, s. XII, XIV, XVII; «Estoil» 1198, «Estoll» s. XI, XII, XIII, XIV, XVI, XVIII; «Stoll» s. XVIII.

FENERS: «Feneris» 951 (?), «Feners» s. XI, XII, XIII, «Fenes» s. XIII, XVI.

FLORÍ: «curte Floridio» 1011, 1030; «Cortfloridii» 1044, «Curt Floridie» 1067, «de Florizii», «de Florini» 1260, «villario de Floridi» 1266, «Florí» s. XIII, XIV, XVII.

FONT-ROMEU: «Sta. Maria de Font-Romeu» 1324, s. XVI, XVII, XVIII.

FORCATS o ENFORCATS (ST. PERE DE): «portu Inforcatos» 898 (i St. Pere), «Infurcatos» 937, «villa Infurcatis» 982, «Inforcats» 1011, «de Emforcats» 1282, «St. P. dels Forcats» s. XVI, «St. P. de Forcats» s. XVIII.

GALLISSÀ: «Gallizano» 1027, «villa Galiza» 1031, «in Gallica» 1063, «Galicza» 1289, «Galiça» 1294.

GER: «Geri» s. IX, «villa Gere» 899, 924; «villa Ger» 1003, «Ger» 1011, 1040, s. XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII.

GERUL, GIRUL o GIRULT: «Geruli» s. IX, «In Geruli» 981, «villa Geril» 993, «Jerul» 1184, 1280; «Gerul» s. XIII, XVI, XIX; «Giroll» 1553.

GORGUJA o GURGUJA: «Curcuga» s. IX, «Gurguja» 913, 1325, 1553; «Gurguia» 1011, 1063, s. XIII, XVI; «Gurguga» 1102, «Gorguja» s. XVIII.

GRÉIXER: «Garexar», «Garexer» s. IX, X, XIII, XIV, XVI; «Grexer», «Greixer» s. XVI, XVII, XVIII.

GUILS: «Eguils» s. IX, X, XI, XIII, XIV; «Egils» 862, 908, 1219; «Cubiles», «Enviles» 958, «Engils» 1011, «Guils» 1035, s. XIV, XVI, XVII, XVIII; «Euville» 1163, «Equils» s. XIII, «Aguils» s. XII, XIV, XV, XVI; «Guills» s. XVIII.

GUINGUETES (LES): «La Guingueta» s. XVIII.

IRAVALS: «Ysavals» s. IX, 1297; «Isavals» 862, 908, 1011, s. XII, XIII, XIV; «Eraval» 1047, «Eravalle» 1061, «Isavalls» 1270, «Iravals» s. XVII, «Iravalls» s. XVII, XVIII.

ISÒVOL: «Isogal» 966, 1011, 1126, s. XIII; «Hisogal» 1102, «Isovol» 1167, s. XVII, XVIII; «Isogol» s. XIII, XIV; «Ysogol» 1297, «Isogoll» s. XIII, 1391; «Ysovol», «Hisoval» s. XVI, «Isòbol» s. XVIII, XIX.

IX: «Hyxi» s. IX, «Exi» s. X, «villa Ixi» 1011, «Ix» 1050, s. XII, XIII, XIV, XV, XVII, XVIII; «Ixx» 1178, «Hix» s. XII, XIII, XVI, XVIII.

LANÓS (Estany de): «portum de Lanos» 1170, 1175; «Lanos» 1178, 1298.

LLES: «Lesse» s. IX, «Les» s. XII, XIII, XIV; «Lers» 1391, «Lles» s. XVI, XVII, XVIII.

LLÍVIA: «Iulia Libika» (Ptolemeu, s. II), «Levia» s. IX, «Livia» s. IX, X, XI, XII, XIV; «Llivia» s. XVII, XVIII.

LLO: «Allone» s. IX, X; «Alione» s. IX, XI; «Alone», «Alonis» 1017, 1177; «Allo» 1102, s. XIV; «Alono» «Alo» s. XIII, XIV; «Elo» 1391, «Llo» s. XVI, XVII, XVIII.

LLOSA (LA): Vall de «cza Losa» 1244, 1269, «La Loça» 1312, «Vall de la Losa» s. XVI, «La Lloça» s. XVII, «de la Lloza» s. XVIII.

LLUÇ o LLUS: «Luç», «Luz», «Loci» 888, «Luz» 1147, «Lucz» s. XIII, «Luç» 1312, «Llus» 1660, «Lluç» s. XVIII.

MAIANS: «Meyans» 1270, «coll de Mayans» s. XVI, XVII, XVIII.

MANYERA (BOSC DE LA): 1541.

MARTINET: «in martinetis» 1266 (nom genèric); «Martinet» 1628, s. XVIII.

MERANGES: «Meranicos» s. IX, «Maranicos» 966, «Meranegas» 982, 1011; «Maranges» 1171, s. XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII; «Meranges» s. XI, XIII, XIV.

MASÓ (Mas de la): «Mas de Ça Maso» 1294 (t. de Nauja).

MONTELLÀ: «Monteliano» s. IX, X, XI, XII, XIV; «Montalla» 1098, 1553, s. XVIII; «Montelliano» 1269, «Montellà» 1270.

MONT-LLUÍS: s. XVII; «Monlluís» s. XVIII.

MOLINA (LA): Hostal de La Molina, s. XVIII.

MONTMALÚS o MONTMELÚS: «Pugio Momuli» 938 (?), «Momoluz» 1030, «Mololucz» 1198, «Monmalús» s. XVI, XVIII.

MÒSOLL: «Mosollo» s. IX, «Mosol» 966, 1102, 1198; «Moleol», «Mosoliol» 982, «Mossollo» 1022, «Mosoylls» 1257, «Mosoyll» 1391, «Mosoll» 1163, 1286, s. XVI; «Mossol» 1553, «Mossoll» s. XVII, XVIII.

MUSSA o MÜSSER: «Munciar» s. IX, «Muzar» 1015, «Musiar» 1034, «Mocer», «Mucer» 1312, 1391; «Musa» s. XVIII.

NAS: «Annas» s. IX, «villa Annas» 949, 1019; «Anacz» 1198, 1271; «Anas» 1267, s. XVI, XVII; «Nas» 1553, s. XVIII.

NAÜJA: «Anaugia» s. IX, XI, XII; «Anauga» s. XI, XII; «Nauga» 1100, «Nauja» 1265, s. XVII, XVIII; «Anuya» 1312, «Nahuja» 1553, «Nahuia» s. XVII.

NÈFOL: «Nefal» 1012, «Nephal» 1098, «Nefoll» 1276, «Nephel» 1261, 1294, «Nèfols» 1468.

NERELLÀ: «Neriniano» s. IX, XI; «Nereliano» 964 (?), s. XIII; «Nerelia» 1271, 1312; «Narelia» 1289, «Nerellan» s. XIII.

NIULA: «Anivola» 964 (?), «Aniula» s. XIII, XIV, XVI, XVII.

ODELLÓ: «Hodellone» s. IX, «Odelone», «Odelonis» s. X, XI, XII; «Odelo» s. XII, XIII, XIV; «Odelló» s. XVI, XVII, XVIII; «Audello» s. XVI, «Udallo» s. XVIII.

OLIÀ: «Olia» s. XIII, «Olià» s. XVI, XVII, XVIII.

OLOPTE: «Olorbite» s. IX, XI; «Olorbde» s. XII, «Olobde» s. XIII, XVI; «Olopde» s. XIV, XVI, XVII; «Olopta» s. XVII, XVIII.

ONSÉS o ONZÉS: «Villa Undecesse» 949, «villa Undeza» 1025, «Onces» 1008, s. XVIII; «Unzes» 1011, «Onzes» 950, 1183, s. XIII, XVI; «Ondzes» s. XIII, «Honzes», «Onses» s. XVII, XVIII.

ORDÈN: «Orden» s. IX, 1094, s. XVI, XVII.

ORTELLS: «Ortels» 1178, 1297.

OVANSA: «Avancia» 966, «Ovanca» 1281, «Ovancia» 1285, «Ovansa» 1660.

OSSEJA: «Olceia» 888, 1035; «Olcegia» s. IX, XIII; «Ulceia» 947, s. XII; «Olcega» 949, 1174; «Olceja» 1011, «Oceia» 1040, s. XIII; «Odcedia» 1219, «Osseya» 1270, s. XIV, XV, XVI; «Ocigia» 1391, «Oseja» 1653, s. XVIII; «Auseja» s. XVIII, «Osseja» s. XVII, XVIII.

OVELLA: «Evella» s. IX, «Uvella» 1173, «Huvela», «Uvela» s. XIII, XIV; «Ovela» 1312, s. XV; «Ovella» s. XII, XIII, XVII.

PALADELL: «Penidel» 983 (?), «Paladol» s. XI, XIII; «Paladell» 1267.

PALLEROLS: «Palierolus» s. IX, «Palierolos» 924, «Pallarols» 949, «Pallierolos» 1011, «Pallerols» 1100, 1297; «villa Palierolis» 1027, «Paylerols» 1270, «Payllarols» 1288, «Payerols» 1312.

PALMANILL: «villario de Palmanill» 1266, «Palmanyll» 1298, «Palmarill» 1553, «Palmenill» s. XVI, «Permanils» s. XVIII, «Palmanill» s. XVII, XIX.

PALAU: «Palad» 1030, s. XII, s. XIII; «Palau» 1195, s. XIII, XIV, XV, XVI, XVIII.

PEDRA: «Illa Petra» 947 (?), «Pedra» s. XII, XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII.

PENDÍS (EL): «Pugio Penedicum» 913 (?), «collo Penedicii» 1118, «Pendis» s. XII, XVIII.

PERAFITA: «Perafita» 913, 1078, 1477.

PERERES (LES): «Perera» 1198, «Cza Parera» 1267, «Ça Perera» 1312, «La Perera» s. XIV, XVI, XVII, XVIII; «Pereras» s. XVIII, «Les Pereres» s. XIX.

PERXA (COLL DE LA): «Perga» s. IX, X, XI; «Pertica» 1094, s. XIII; «Porticu» 1174, «de la Perxa» s. XIV, XV, XVI, XVIII; «La Perxa» 1660.

PI: «de Pino», «Pinum» s. X, XI, XIV; «Pi» 1035, 1073, s. XII, XIV, XVI, XVII, XVIII.

PINSENT: «Pino Sancto» 967, s. XII; «Pisent» 1168, «Pinsent» s. XIX.

PORTA: «in villa Portos» 1003 (?), «Porta» 1269, s. XVI, XVIII.

PORTÉ: «apud» o «versus Porteam» s. XIII, «de Portea» 1297, «Portea» s. XIV, «Porter» 1553, «Portet», «Porté» s. XVIII.

PRATS: «Prads» 983, 1050, 1198; «villa Pratis», «de Pratis» 1011, s. XIII, XIV; «de Pratz» 1312; «Prats» 1391, s. XVI, XVII, XVIII.

PRULLANS: «Prullianos» s. IX, «Prullanos» s. XI, «Prolans» 1169, «Pruyllans» s. XIII, XIV; «Prulans» s. XII, 1312; «Prullans» 1260, s. XVII, XVIII.

PUIGCERDÀ: «mons Cerdanus» 1095, «Monte Cerdano» 1177, «Podium Ceretanum» 1202, «Podium Cerdanum» 1204, «Puygcerda», «Puycerda» s. XIV.

PUIGMAL: «Pojo malo» 890, «Podio malo» 913, «Puiomalo» 1048, «Puigmal» 1100, «Pugmal» 1173, «Pugmaall» s. XII.

PUIGPERIC: «Puigteric» 913 (?), «Puio Elperico» 965 (?), «Podio Perid» 1298, «Puig Peric» s. XVI.

PUIMORENS o PIMORENT: «monte Morentio» 962 (?), «Morenz» 968 (?), «Pimaurerent» 1034, «Pimorente» 1047, «Pinomorente» (o «Puiomorente»?) 1061, «Pigmaureng» 1272, «Pimorent» 1297, s. XV, XVI; «Pimoren» s. XVIII.

QUADRES: Sta. Maria «de Quadris» 1285, «N.^a S.^a de Quadrus» s. XVIII.

QUEIXANS: «Kexanos» s. IX, 1021; «Chexanos» 1011, «Chexans» s. XIII, XIV; «Quexans» s. XIII, XIV, XVI, XVIII; «Caixans», «Caxans» s. XVI, XVIII.

QUERALT (t. Arànsér): castell de «Keralt» 1002, «de Cheralt» 1061, 1094, s. XII; «Queralt» s. XI, XVII.

QUERFORADAT: «Cher foradado» 1004, «Kero foradat» 1065, «Quer» o «Lo quer» s. XIV, XVIII, «quer foradat» 1313, s. XVII.

QUEROL: «Cheirol» 1011, s. XIII; «Cherol» 1150, s. XIII; «Charol», «Cherolt» 1277, «Querol» s. XIV, XV, XVI, XVIII; «Carol» s. XVI, XVII.

QUÉS o QUERS: «Quers» 1243, s. XIV; «Chers» s. XIII, «Ques» 1553, s. XVII, XVIII.

REGUR (RIU DE): riu «de Regur» s. XIII, XVI, XVII; «Reur» o «Rur» s. XX.

RIU: «villa Rivi» 1011, «Riu» 1094, 1280; «de Rivo» s. XIII, «Riu de Pedra» s. XIII, XVI, XVII; «Riu» s. XVII, XVIII.

RIUFRED: «Rivo fred» 815 (?), «Riufret» 1268, 1344.

RIGOLISSA: «Eragolisa» 949, «Aragoliza» 958, 985; «pau Regalizane» 994, «Eragolisam» 1011, «Aragolisa» s. X, XI, XII, XIII, XIV; «Rigolisa» s. XVI, XVII, XVIII.

RIUTÉS: «Rialtes», «Riautes» s. XII, XIII; «Rialtés» 1553, s. XVII; «Riutés» s. XVIII.

RO: «Daro» 1044 (?), «Arron» 1063, 1183; «villula Anonis» (=«Arronis») 1086, «Erro», «Rro» 1254, «Arro» 1268, «Ro» s. XV, XVI, XVII.

ROSET: «villa Roseto» 913, s. XIII; «Roset» 1255, s. XIV, XVI, XVII; «Ruet» s. XVII, «Roet» s. XVII, XVIII.

SAGA: «Sagant» s. IX, «locum Segarane» 899 (?), «Sagane» 958, «alode de Sagan» 1011, «Saga» s. XII, XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII; «Sagua» 1037, 1270, s. XVII.

SAGRAMORTA: «Sogra mortua» 815?, «Socramortua» s. IX, «Sagramorta» s. XIII, XIV; «Segramorta» s. XIV, XVII.

SAIG: «Saii», «Say» 890, 1198; «villa Sajo» 966, «Saig» s. XIII, XIX; «Sai» 1294.

SÀLIT: «Salitos» 1009, «Salith» 1260, 1288, «Salit» 1297, 1583, s. XVII, XVIII; «Sallit» 1553, s. XVIII.

SALLAGOSA: «Sallagosa» s. IX, X, XI, XIV, XVIII; «Salagosa» 913, s. XI, XII,

- XIII, XIV, XVI; «Sellagosa» 913, s. XVI; «Ça Lagosa» 1312, «Sagallosa» s. XVIII.
- SALLENT: «villa de Sallente» 1001, «Sallent» 1099, «Salent» 1198, 1269.
- SALTÈGUEL: «Saltegal» s. IX, X, XIV; «Saltegal» 1011, «Salteguell» 1264, «Sauteguel» 1284, «Salteguel» s. XIV, XV, XVI, XVII; «Saltegat» s. XVII.
- SANAVASTRE: «Sanavaster» s. IX, «Senavastre» 988, 1011; «Sanavastre» 1022, 1094, s. XII, XIII, XIV, XVI, XVII; «Sanabastre» 1190, s. XVIII; «Senebastre» s. XVI.
- SANEJA o SENEJA: «Exenegia», «Exenega» s. IX, X, XI; «Eisiniga» 908, «Exeneia» 1088, 1181; «Exaneda» 1163, «Seneya» s. XIII, XIV; «Senegia» s. XV, «Saneja» s. XVI, XVIII; «Seneja» s. XVIII.
- SANILLERS o SENILLERS: «Sanillers» 1030, «Senillers» 1288, s. XVIII; «Sanillés» «Senillés» s. XVII.
- SAMPsor; SAMSÓ o SANSOR: «villa Hencurrio, Zencurrio» 843, «Sonçorr» 891, «Sanczor» 1290, «Censor» 1359, «Sansor», s. XVI, XVII; «Samsó» i «Samsor» s. XVIII.
- SANTA LLOGAIA: «Sta. Leocadia» 1034, 1198, «Sta. Lochadia» 1260, «Sta. Locaya» 1312, s. XVI, XVII; «Sta. Locadia» s. XVIII.
- SAUS: «Salz» 1184, «Sauç» 1266, «Saucz de Valle libera» 1270 (?).
- SOLER: «Soler» s. XII, XVI; parròquia de «Solerio» 1260, 1312.
- SORIGUERA: «Scurrigeres» 1011, «Surigarias» 1035, «Sorigera» 1198, s. XIII, XV; «Soriguera» 1267, s. XVI, XVII; «Xuriguera» s. XVII, XVIII.
- SORIGUEROLA: «Soriguerola» 1267, s. XVI; «Sariguerola» s. XVII, XVIII.
- TALLÓ: «Tellone», «Tollone» 835, Sta. Maria «Tollonensis» s. IX, «Tollone», «Tello» s. X, «Tolon» 1040, «Tollo» 1092, s. XII; «Tollono» 1102, «Tolo» 1164, 1200; «Telo» 1270, 1312; «Tallo» s. XVII.
- TALLTENDRE: «Taltenner» s. IX, «Taltendre» s. XIII, 1312, s. XVI; «Taltendre» 1312, «Talltendre», «Talltendra» s. XVII, XVIII.
- TALLTORTA: «Talltorta» s. IX, X, XI, XVIII; «Taltorta» 941, 1086, s. XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII.
- TARGASSONA: «Targasona» s. IX, XI, XIII, XIV; «villa Targasone» 1102, «Targuesona» 1163, «Targuessona» 1312, «Targassona» s. XVI, XVIII.
- TARTERA: «Tartera» s. IX, X, XII, XIII, XIV, XVII, XVIII; «Tartaria» 958. «Tarteria» 1011.
- TOLORIU: «Toloriz» 1025, «Tolorit» 1143, «Tolerid», «Tolerivo» 1258, «Tolorivo» s. XIII, XV; «Toloriu» s. XIV, XV, XVI; «Tuluriu» s. XVIII.
- TOR (LA) (de Querol): «ipsa Torr» 983, «de Turri», «de Turre» s. XIII, XIV; «Ça Tor» 1312, «La Torr» s. XVI, XVIII; «Lator» 1553, s. XVII, XVIII; «La Torra Cerdana» 1398.

TORBA: «Turba» s. XI, XIII; «Torba» s. XI.

TOSA D'ER: «in monte Tosa» 1086.

TRAVESSERES: «Traverseras» s. IX, «Traverseris» 1040, «apud Travesseris» 1269, «Travesseroes, s. XIII, XIV, XVI, XVII; «Traveseras» s. XVIII.

UMFRED: St. Esteve d'U. o de Riufred (V.).

UR: «Hur» s. IX, 1067; «villa Uri» 949, «Ur» s. XII, XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII.

URTX: «Urg» 1037, 1150, 1185, s. XIII; «de Urgio» s. XIII, XIV; «Urtz» 1312, «Urx» 1553, s. XVII, XVIII.

URÚS: «Oruz» s. IX, 968, 985, «villa Orucii» 937, «Orutio» 966, «Oruc» 1011, «Uruz» 1100, s. XIII; «Uruçz» s. XIII, XIV; «Uruç» 1312, «Uruts» 1391, «Urús» 1596, s. XVII, XVIII; «Urrus» s. XVIII.

VALIELLA: «Vallicella» 1040?, «Validela» 1198, «Valiela» s. XIII, «Valiella» s. XIV, XVII, XVIII.

VALLCEBOLLERA: «Valle cebolera» 1195, 1219, 1270; «Valcebolera» 1198, 1287, 1553; «Val-czabolera» 1288, «Vallsebollera» s. XVI, «Valcebollera» i «Vallsebollera» s. XVIII.

VALL-LLOBERA: «valle Lobaria» 1035, «Vallobera» 1100, riu de «Vallobera» 1288, 1297.

VALLMARANS: «Valle Merano» 1169, «Valle Merani» 1168, 1175; «Val Merans», «Valmarans» 1298, «Vall Marans» s. XVI.

VALLSADOLLA: «Valsadola» s. XIII, XIV, «Vall Sedolla» 1410.

VALLTOVA: «Tova» 1035 (?), «Valltova» 1260, «Valltova» s. XVIII.

VEDRINYANS: «de Vidinianos» 1086, «Vidrinans» 1260, «Vedrinyans» s. XIV, XVI, XVII; «Vadrinyans» s. XVIII.

VENZILLES o VINCILLES: «Vicinulas» s. IX, «Vencillas» 960, «Venziles» 983, «Venzinles» 1058, «Venzilles» 1130, 1198, s. XIII.

VENTAJOLA: «Ventagola» 923, 985; «Ventajola» 1011, s. XIII, XIV; «Ventaiola» s. X, XII, XIII; «Ventayola» s. XVI, XVIII.

VIÀ: «Avizano», «Avida» s. IX, X, XI; «Avidano», «de Avidani» s. XII, «Avia» 1312, «Via» s. XVI, XVII.

VILÀ o VILAR: «ipso Villare» 989, «de Villario» 1285, «lo Vilar» s. XVI, «Vilar» s. XVIII.

VILALTA: «Villa alta» 1163, «Vilaalta» 1270, «Vilalta» s. XIII, XIV, XVI, XVIII; «Vilauta» 1358.

VILACORBA: «Villa Corba» 916, 921; «Villacurba» 992, «Vilacorba» 1159.

VILAGRAU (t. d'Urús): Sant Grau, s. XIX.

VILALLOBENT: «Villalupinti» s. IX, «villa Lubent» 983, «v. Lubinti» 1011, «Vilaluben» 1312, «Vilalobent» s. XIII, XVI; «Vilallobent» s. XVII, XVIII.

VILANOVA (de Les Escaldes): «Villanova» 925, 1034; «Vilanova» s. XIII, XIV, XV, XVI, XVIII.

VILAVEDRA: St. Martí de «Villa vetere» s. IX, «in Valle vetere» 982, «Valvedre», «Vilavedre» 1098, «Villavedra» o «Vilavedra» s. XII, XIII.

VILELLA i VILIELLA: «villario de Vilela» 1266, «Viliela» 1312, «Valiela» 1391, «Vilella» s. XVI, XVII; «Viliella» i «Vilella» 1553, «Viliella» s. XVIII.

VÍLLEC: «de Bileci» 961, «Vilag» 983, s. XIII; «castro Viliago» 1034, «Viliacho» 1044, «Vilieg» 1050, «Vileg» 1255, «Villeg» 1265, «Villech» s. XIII, XVII; «Vilech» s. XIV, XVI, XVII; «Villach» s. XVIII.

VINYOLA (LA): 1521.

Principal bibliografia consultada: ABADAL, *Diplomes carolingis*; ID., *Eixalada-Cuixà*; ALCOVER-MOLL, *Dicc. Cat. Val. Val.*; J. APARICI, *Mapa de Catalunya*; J. BALARI, *Orígenes*; C. BARAUT et al., articles in «Urgellia»; P. BERTRAN, *Dècima 1391* in «Urgellia»; *Cartulari de Poblet*; F. CARRERAS CANDI, *Geografia G. de Catalunya*; J. COROMINES, *Ests. Toponímia catalana*; ID., *DECat*; S. GALCERAN, *Dietari Puigcerdà*; ID., *Privilegis P.*; GARMA, *Mapa Catalunya*; E. GUI TER, cm. Congr. Hist. P. 1977; ID., *Bases oronymiques* in «Cuadernos» Logroño; J. IGLÉSIES, *Fogatge 1553* (no el Cens de 1787 perquè no respecta l'original i modifica els noms dels pobles); ID., *Camins rodats* in «Vertex»; E. JUNYENT, *Diplomatari Vic*; MARCA, *Marca Hispanica*; J. MARTÍ SANJAUME, *Dietari Puigcerdà*; F. MIQUEL, *Liber Feud.*; F. MONSALVATJE, *Noticias historicas*; MIRET I SANS, *Templers*; ID., *Vescomtes de Cerdanya*; E. MOREU-REY, *Nostres Noms de Lloc*; F. PASQUIER, *varia*; A. PLADEVALL, *Visita Pastoral* in Congr. Hist. P. 1977; P. PONSICH, (...) *Cerdanya*, in «Terra Nostra» 37; J. REGLÀ, *Tratado Pirineos* in «Hispania XI»; J. SEGURA, *Etimologia Cerdanya*; SERRA VILARÓ, *B. Pinós Mataplana*; S. UDINA, *Arxiu Comtal*; ID., *Cart. Santes Creus*; VILLANUEVA, *Viaje Literario*.

Observacions: (deduïbles dels historials que precedeixen) *Aja* sembla tan acceptable, forma emprada durant segles, com la restauració pedant «Age». — *Campcardós* hauria d'imposar-se, com fins ara, contra la grafia incongruent «Campquerdós», usada per la GGC, ICC, i d'altres. — *Vallcebollera*: no sembla fonamentada la interpretació «Vallsebollera». — *Arànsers*: E. Guiter acceptaria també encara la grafia «Aransa», amb una certa tradició.

Contradiccions: Les observacions que precedeixen ens donen l'oportunitat d'introduir-nos en un tema que, per prudència i discreció, ens hem abtingut de tocar fins ara (excepte, puntualment, en pocs casos aïllats: *La Massana*, grafia única oficial a Andorra; *L'Adonzell*, amb una explicació més convincent que «La Donzell»: V. en aquest Butlletí n. iv, p. 18-19; i n. xi p. 9) En la difícil tasca de «normalització», successivament les llistes proposades per Joan Coromines, les «recomanacions» de la S.F. de l'IEC, la GEC, la GGC, etc., han optat per unes grafies dels nostres topònims seguint una política que —ben objectivament i sense agressivitat— ens limitarem a definir com a contradictòria. 1) Així, en alguns casos, a Cerdanya com engjondre, la grafia «oficialment» adoptada admet la normal evolució popular de la llengua: Brangolí, Coborriu, Les Escaldes, Isòvol, Nas, Les Pereres. A d'altres marques: St. E. i St. Pr. d'En Bas (en lloc de: *de Bas*), *Sarral* (contra la constant tradició escrita fins als nostres dies «Sarreal»), etc. La S.F. de l'IEC ha arribat a l'extrem (pensem que contra

el parer de Joan Coromines) de donar per bona una fantasia contemporània, *El Pla de Santa Maria* (Lo Pla, o Lo Pla de Cabra sempre, i la «parròquia» de Santa Maria del Pla).

2) Contra la tendència anterior, plausible, algunes autoritats lingüístiques s'han inclinat, en canvi, de vegades, cap a restauracions arqueològiques: el cas exemplar d'*Age*, un retorn al segle XIII; però també *Bajandre*, *Angostrina*, són restitucions arcaïques (no sabem com definir «Campquerdós»...). Enjondre: Navars, Caldes d'Estrac, Meder (i fins Mèder)... La grafia «etimològica» *Caçà* per *Cassà* ha estat rebutjada finalment (després de quines batalles) per tothom excepte per una falange d'irreductibles.

No ens considerem capacitats per a condemnar ni aprovar. Anotem només la contradicció que existeix. Si hom admet *Escadarcs* en lloc d'*Escadars*, ¿perquè no *Targa* en lloc de *Tàrrega*, o *Purreig* en lloc de *Puig-reig*? ¿Perquè rebutjar *Montsoliu* o *Navàs*? Si, al contrari, hom recomana *Age*, *Quers*, *Arànsar*, *Navars*, *Montsoriu*, ¿perquè no *Anàs*, riu *Regur*, o *Saltéguet*?

La contradicció explica com, en la cartografia actual, uns especialistes s'han decantat per *Grus* (evolució popular del segle passat), i d'altres mantenen el *Urús* multiseccular.

Altres observacions: En els historials de cada topònim hem conservat només les referències que ens han semblat més significatives.

— La comparació amb la resta de la documentació demostra que el document que el P. Cebrià Baraut considera («Urgellia» I, 54) del 839 («original perdut. Còpia del s. XIII») no pot ser admès com a tal. Les grafies són totes del XII o del XIII, i s'hi intercalen indiscutibles i relativament nombroses interpolacions o afegits. Es tracta doncs d'una veritable falsificació documental (sobre un pretès «original», ben dubtós ell mateix també). No hem acceptat el primer. L'altre (l'«original») l'hem tingut evidentment en compte, com tothom (un xic a contracor): és el cèlebre document, acta de consagració de la Seu de La Seu d'Urgell, datat successivament pels erudits del 819, 839, 831... «còpia del s. IX»?; i hem indicat les grafies aportades amb la indicació «s. IX» només.

Addenda:

CONSELLABRE: «Consellabre» 1260, 1265; «Collcellabre» 1270, «Cancelabre» 1553, «Concellabra» 1598, «Consellabro» s. XVIII.

CAL CORREGIR

En el nostre número xx, pàgina 9, r. 12, on diu *Cal Rosolí*, cal llegir *Cal Rasolí*; i a la mateixa pàgina, r. 3, cal suprimir el comentari: («Si me quieres».- Les mateixes correccions cal fer-les, en el mateix text, pròleg al llibre de R. AMIGÓ, *Noms de lloc i de persona del terme de Prades*, pàgines 18 i 17 respectivament. (La segona correcció s'explica perquè l'autor del pròleg no va conèixer l'última versió del llibre, on una documentació afegida a darrera hora obligà a canviar la interpretació d'un renom).

També en el número xx, pàg. 54, l. 5, potser no és necessari d' aclarir que, quan citàvem el cèlebre document «del 837», ens referíem a aquell que, successivament, ha estat datat del 819, 839 i 831 —abans dels dubtes expressats darrerament.

Sempre en el número xx, p. 63, cal atribuir a Joan ANDREU I SANTANDREU, la col·laboració a un treball inèdit sobre noms propis en l'obra de Ll. Villalonga.